

ÔN TẬP TRUYỆN KÝ VIỆT NAM

A. Kết quả cần đạt

- Giúp HS hệ thống hoá các truyện ký VN đã học từ đầu học kỳ trên các mặt : Đặc sắc về nội dung tư tưởng và hình thức nghệ thuật. Từ đó bước đầu thấy được một phần quá trình hiện đại hoá văn học VN đã hoàn thành về cơ bản vào nửa đầu thế kỷ XX.

- Rèn các kỹ năng ghi nhớ, hệ thống hoá, so sánh, khái quát và trình bày nhận xét và kết luận trong quá trình ôn tập .

HỆ THỐNG CÁC VĂN BẢN TRUYỆN KÝ ĐÃ HỌC Ở HỌC KỲ I LỚP

Văn bản	Thể loại	Nội dung chủ yếu	Đặc sắc nghệ thuật
Tôi đi học 1941 Thanh Tịnh (1911 - 1988)	Truyện ngắn	- Những kỷ niệm trong sáng về ngày đầu tiên được đến trường đi học	- Tự sự kết hợp với trữ tình kể chuyện, kết hợp với miêu tả, biểu cảm, đánh giá. Những hình ảnh so sánh mới mẻ và gợi cảm

<p>Trong lòng mẹ (Trích: Những ngày thơ ấu) 1940 Nguyễn Hồng (1918 - 1982)</p>	<p>Hồi ký</p>	<p>Nỗi cay đắng, tủi cực và tình yêu thương mẹ mãnh liệt của bé Hồng khi xa mẹ, khi được nằm trong lòng mẹ</p>	<p>- Tự sự kết hợp với trữ tình. Kể chuyện kết hợp với miêu tả và biểu cảm, đánh giá . Cảm xúc trong tâm trạng nồng nàn mãnh liệt. Sử dụng những hình ảnh so sánh liên tưởng táo bạo</p>
<p>Tức nước vỡ bờ (Trích chương 13 tiểu thuyết tắt đèn)1939 Ngô Tất Tố (1893 - 1954)</p>	<p>Tiểu thuyết</p>	<p>- Vạch trần bộ mặt tàn ác, bất nhân của chế độ thực dân nửa phong kiến tố cáo chính sách thuế khoá vô nhân đạo. - Ca ngợi những phẩm chất cao quý và sức mạnh quật khởi tiềm tàng mạnh mẽ của chị Dậu, cũng là của người phụ nữ VN trước cách mạng</p>	<p>- Ngôi bút hiện thực khoẻ khoắn, giàu tính thần lạc quan. - Xây dựng tình huống truyện bất ngờ, có cao trào và giải quyết hợp lý. - Xây dựng, miêu tả nhân vật chủ yếu qua ngôn ngữ, và hành động, trong thế tương phản với các nhân vật khác</p>

Lão Hạc - 1943 Nam Cao (1915 - 1951)	T ngắn	Số phận đau thương và phẩm chất cao quý của người nông dân cùng khổ trong xã hội Việt Nam trước CM tháng 8. Thái độ trân trọng của tác giả đối với họ	- Tài năng khắc hoạ nhân vật rất cụ thể, sống động, đặc sắc là miêu tả và phân tích diễn biến tâm lý của một số nhân vật. Cách kể chuyện mới mẻ, linh hoạt ngôn ngữ kể và miêu tả người rất chân thực, đậm đà chất nông thôn, tự nhiên, giản dị
---	--------	---	---

2. So sánh, phân tích để thấy rõ những điểm giống nhau và khác nhau về nội dung tư tưởng và hình thức nghệ thuật của 3 văn bản đã học trong các bài 2, 3, 4.

a, Giống nhau:

- * Thể loại: Văn bản tự sự hiện đại.
- * Thời gian: Trước cách mạng, trong gian đoạn 1930 - 1945.
- * Đề tài, chủ đề: Con người và cuộc sống xã hội đương thời của tác giả, đi sâu vào miêu tả số phận của những con người cực khổ, bị vùi dập.
- * Giá trị tư tưởng: Chan chứa tinh thần nhân đạo (Yêu thương, trân trọng những tình cảm, những phẩm chất đẹp đẽ, cao quý của con người; Tố cáo những gì tàn ác, xấu xa).

* Giá trị nghệ thuật: Bút pháp chân thực hiện thực gần gũi với đời sống, ngôn ngữ rất giản dị, cách kể chuyện và miêu tả, tả người và tâm lý rất cụ thể, hấp dẫn.

b, Khác nhau:

Văn bản	PTBD	Đề tài	Nội dung chủ yếu	Đặc sắc nghệ thuật
Trong lòng mẹ Nguyên Hồng	Hồi ký (Tự sự xen trữ tình)	Tình cảnh khốn khổ của đứa trẻ mồ côi mẹ đi lấy chồng ở xa	- Nỗi đau xót tủi hận và tình cảm thương nhớ mẹ khi ở xa, cảm xúc hạnh phúc nồng nàn khi được nằm trong lòng mẹ	- Giọng văn vừa chân thực vừa tha thiết, cảm xúc tuôn trào chan chứa mãnh liệt so sánh liên tưởng mới mẻ.
Tức nước vỡ bờ Ngô Tất Tố	Tiểu thuyết (tự sự)	Người nông dân cùng khổ, bị đè nén áp bức, đã uất ức bùng lên	Tố cáo chế độ bất nhân, tàn ác và ca ngợi vẻ đẹp tâm hồn, sức mạnh vùng lên đấu tranh của người phụ nữ nông thôn VN trước cách mạng	Xây dựng nhân vật chủ yếu qua ngôn ngữ cử chỉ và hành động trong thế đối lập, tương phản với các nhân vật khác. Kể chuyện và miêu tả rất sinh động.

Lão Hạc	Truyện ngắn (tự sự xen trữ tình)	Một ông già nghèo giàu tự trọng, đã dần vật đau khổ vì chó đã tự tử vì muốn giữ bằng được mảnh vườn cho con	Số phận bi thảm của người nông dân cùng khổ và nhân phẩm cao đẹp của họ	- Nhân vật được miêu tả và phương thức diễn biến tâm trạng sâu sắc . Câu chuyện được kể một cách linh hoạt, giọng văn trầm buồn chân thực kết hợp với trữ tình và triết lý
---------	-----------------------------------	---	---	--

3, Đoạn văn (Hoặc nhân vật) mà em yêu thích nhất trong 3 văn bản đã học.

a, Đó là đoạn văn.....? Trong văn bản....? Của tác giả ...?

b, Lý do yêu thích:

- Về nội dung tư tưởng....?

- Về hình thức nghệ thuật....?

- Lý do khác....?

- Yêu cầu HS viết.....đoạn văn cụ thể theo mẫu trên.

- Sau đó HS đọc hoặc nói lại - GV nhận xét.